

## LAKIALOITE 69/2005 vp

### **Laki eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

#### *Eduskunnalle*

#### **ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Lakialoitteessa ehdotetaan eräiden pitkäaikaisesti työttömänä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) 1 §:n muuttamista tuen

myöntämisedellytysten tulkinnasta lain toimeenpanossa aiheutuneiden ongelmatilanteiden korjaamiseksi.

#### **YLEISPERUSTELUT**

Eduskunta on 24 päivänä marraskuuta 2004 hyväksynyt lain eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta. Laki on tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 2005. Lain toimeenpanotehtävästä huolehtii Kansaneläkelaitos. Lain toimeenpanon yhteydessä on noussut esiin joitakin tilanteita, jotka ovat johtaneet eläketuen hakijan kannalta kohtuuttomasti etuuden epäämiseen. Toimeenpanossa esiintyneet ongelmatilanteet ovat johtuneet erityisesti lain 1 §:ssä säädettyjen eläketuen myöntämisedellytysten tulkinnasta.

Eläketukea koskevan lain 1 §:n 1 momentin mukaan eläketukeen on oikeus vuonna 1941—1947 syntyneellä henkilöllä, joka on työmarkkinatukeen oikeutettu ja joka on julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain (1295/2002) 1 luvun 7 §:n 1 momentin 5 kohdan tarkoittamalla tavalla pitkäaikaistyötön 31.12.2004. Tuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilölle on maksettu vähintään 2 500 päivää työmarkkinatukea

työttömyyden perusteella taikka enimmäismäärä eli 500 päivää työttömyyspäivärahaa ja sen lisäksi vähintään 2 000 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella.

Pykälän 2 momentissa oleva säännös laajentaa niiden henkilöiden piiriä, jotka katsotaan työmarkkinatukeen oikeutetuiksi eläketuen kannalta. Työmarkkinatukeen oikeutetuksi rinnastetaan työmarkkinatuen saajan lisäksi sellainen työtön työnhakija, jolle ei työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 1—8 kohdassa mainituista syistä voida maksaa työttömyysajalta tukea. Saman säännöksen mukaan työmarkkinatukeen oikeutetuksi rinnastettaisiin myös työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu työtön työnhakija, joka työkyvyttömyyden vuoksi saa sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa.

Kansaneläkelaitos on eläketuen myöntöedellytyksiä tulkitessaan katsonut, että lain 1 §:ssä oleva sanonta "työmarkkinatukeen oikeutettu" koskee pykälän sanamuodon mukaan ainoastaan

tarkasteltaessa 31.12.2004 vallinnutta tilannetta, ei sen sijaan tarkasteltaessa 2 500 päivän täyttymistä. Näin ollen henkilö voi olla eläketukeen oikeutettu ollessaan sairauspäivärahalla 31.12.2004, mutta sairauspäivärahapäiviä ei Kansaneläkelaitoksen tulkinnan mukaan voida laskea mukaan 2 500 työttömyyspäivään, koska henkilö ei tuolloin ole tosiasiallisesti saanut työttömyysetuutta, vaikka on ollut siihen oikeutettu. Sama tulkinta koskee tilannetta, jossa henkilön työmarkkinatukea ei ole jäänyt maksuun esimerkiksi tarveharkinnan vuoksi ajalta 1.1.1994—31.12.2004.

Työmarkkinatuen 2 000 tai 2 500 päivän kertymään ei ole toimeenpanossa myöskään otettu huomioon työvoimapolitiittisten toimenpiteiden ajalta maksettuja työmarkkinatukia, koska tällöin ei ole kyse 1 §:n sanamuodon mukaisista työttömyyden perusteella maksetuista työmarkkinatuista.

Toimeenpanossa esiintyneiden edellä kuvatujen epäselvyyksien korjaamiseksi lakialoitteessa ehdotetaan eläketuen myöntämisedellytysten selkeyttämistä.

Kansaneläkelaitoksen aktuaari- ja tilasto-osasto on tehnyt alustavan arvion lainmuutoksen aiheuttamista kustannuksista. Sairauspäivärahojen laskeminen mukaan 2 500 päivän kertymään lisäisi eläketuen saajien määrää noin 900:lla. Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden aikana maksettujen työmarkkinatukipäivien ottaminen huomioon kertymää laskettaessa lisää eläketuen saajien määrää noin 850:lla.

Kustannusten kokonaismäärä nousisi yhteensä 8 miljoonalla eurolla, josta valtion netto-osuus työmarkkinatukien ja asumistukimenojen vähentymisestä johtuen olisi 1,3 miljoonaa euroa. Lisäksi ehdotettu muutos vähentäisi kuntien toimeentulotukimenoja.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Lain 1 §:n 1 momenttia ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että 2 500 päivän kertymään voidaan laskea myös sellaiset päivät, jolloin henkilö ei ole työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 1, 3, 4, 7 ja 8 kohdassa mainittujen rajoitusten vuoksi tosiasiallisesti saanut työttömyysetuutta, vaikka on ollut työttömyysetuuteen oikeutettu. Samoin säännöksessä todettaisiin vielä nimenomaisesti, että 1 momentin mukaisiin kertymiin voidaan laskea myös päivät, jolloin työttömänä olleelle on maksettu työkyvyttömyyden perusteella sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa. Lisäksi pykälän uusi muotoilu merkitsee, että

myös ne henkilöt, jotka ovat olleet työvoimapolitiittisessa koulutuksessa tai muussa työvoimapolitiittisessa toimenpiteessä, tulevat eläketuen piiriin.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian, kun esitys on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2005 alkaen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

**eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta 28 päivänä tammi-kuuta 2005 annetun lain (39/2005) 1 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

## 1 §

*Oikeus eläketukeen*

Vuonna 1941—1947 syntyneellä Suomessa asuvalla henkilöllä, joka 31 päivänä joulukuuta 2004 on työmarkkinatukeen oikeutettu ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 1 luvun 7 §:n 1 momentin 5 kohdan tarkoittamalla tavalla pitkäaikaistyötön ja jolle on maksettu työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työmarkkinatukea vähintään 2 500 päivältä tai jolle on maksettu enimmäisaika työttömyysturvalain mukaista päivärahaa ja sen lisäksi työmarkkinatukea vähintään 2 000 päivältä 1 päivästä tammikuuta 1992 lukien 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä, on oikeus tämän lain mukaiseen eläketukeen. Edellä mainittua 2 500 päivää laskettaessa otetaan huomioon myös sellaiset päivät, joilta työttömyysetuutta ei ole maksettu työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 1, 3,

4, 7 ja 8 kohdassa mainittujen rajoitusten vuoksi tai sen takia, että henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista sairauspäivärahaa. Oikeus eläketukeen jatkuu sen kuukauden loppuun saakka, jolloin henkilö täyttää 62 vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna työmarkkinatukeen oikeutettuna henkilönä pidetään 31 päivänä joulukuuta 2004 työmarkkinatuen saajan lisäksi työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 1—8 kohdassa tarkoitettua henkilöä sekä työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömä henkilöä, joka saa sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2005. Lakia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2005 alkaen.

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2005

Valto Koski /sd  
Pehr Löfv /r  
Raija Vahasalo /kok  
Sirpa Asko-Seljavaara /kok  
Leena Rauhala /kd  
Juha Rehula /kesk  
Aila Paloniemi /kesk

Tapani Tölli /kesk  
 Riikka Moilanen-Savolainen /kesk  
 Marjaana Koskinen /sd  
 Erkki Virtanen /vas  
 Osmo Soininvaara /vihr  
 Saara Karhu /sd  
 Fero Akaan-Penttilä /kok